

Česko – epidemiologie obezity v těhotenství

Jitka Jírová

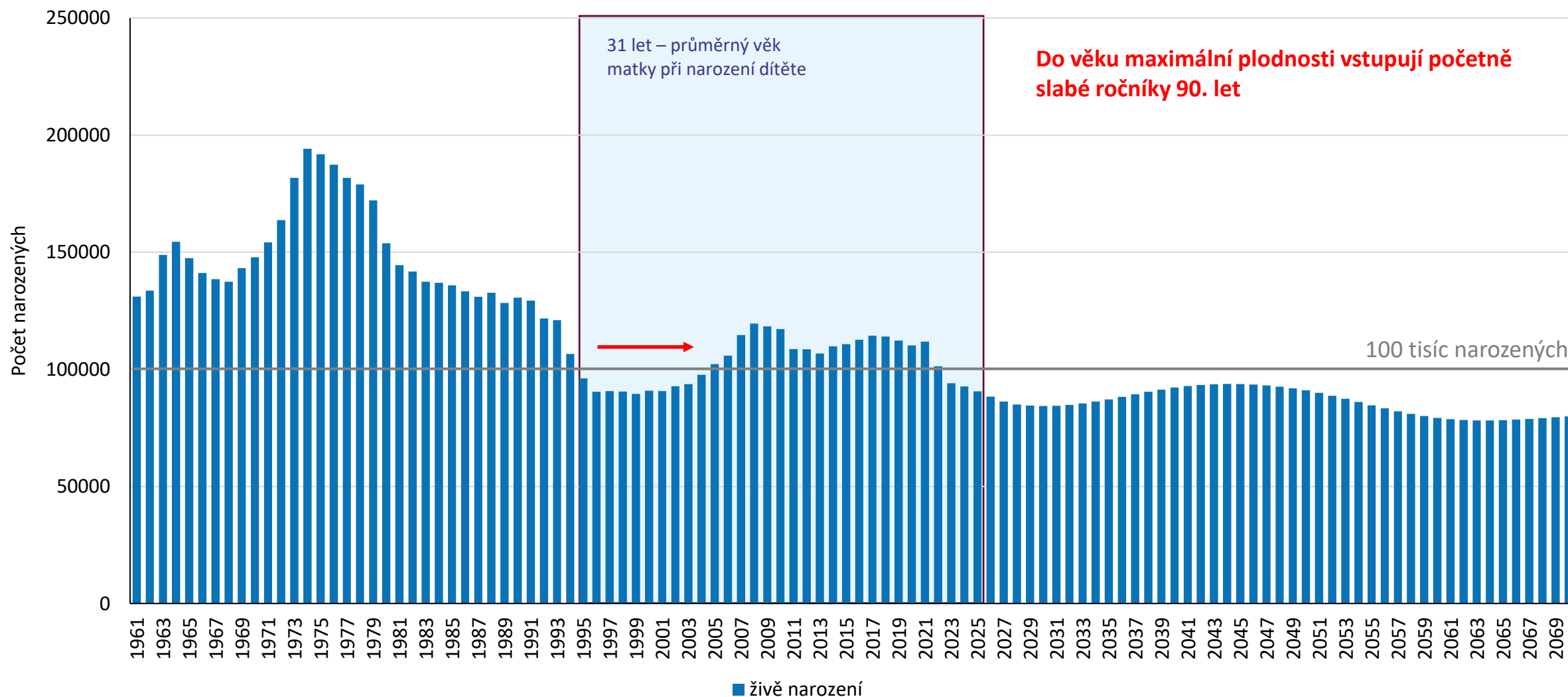
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR,
Katedra demografie a geodemografie, PŘF UK

Počet živě narozených v ČR a predikované počty od roku 2023 do roku 2069

Zdroj: ČSÚ - Projekce obyvatelstva České republiky - 2023 – 2100

<https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-2023-2100>

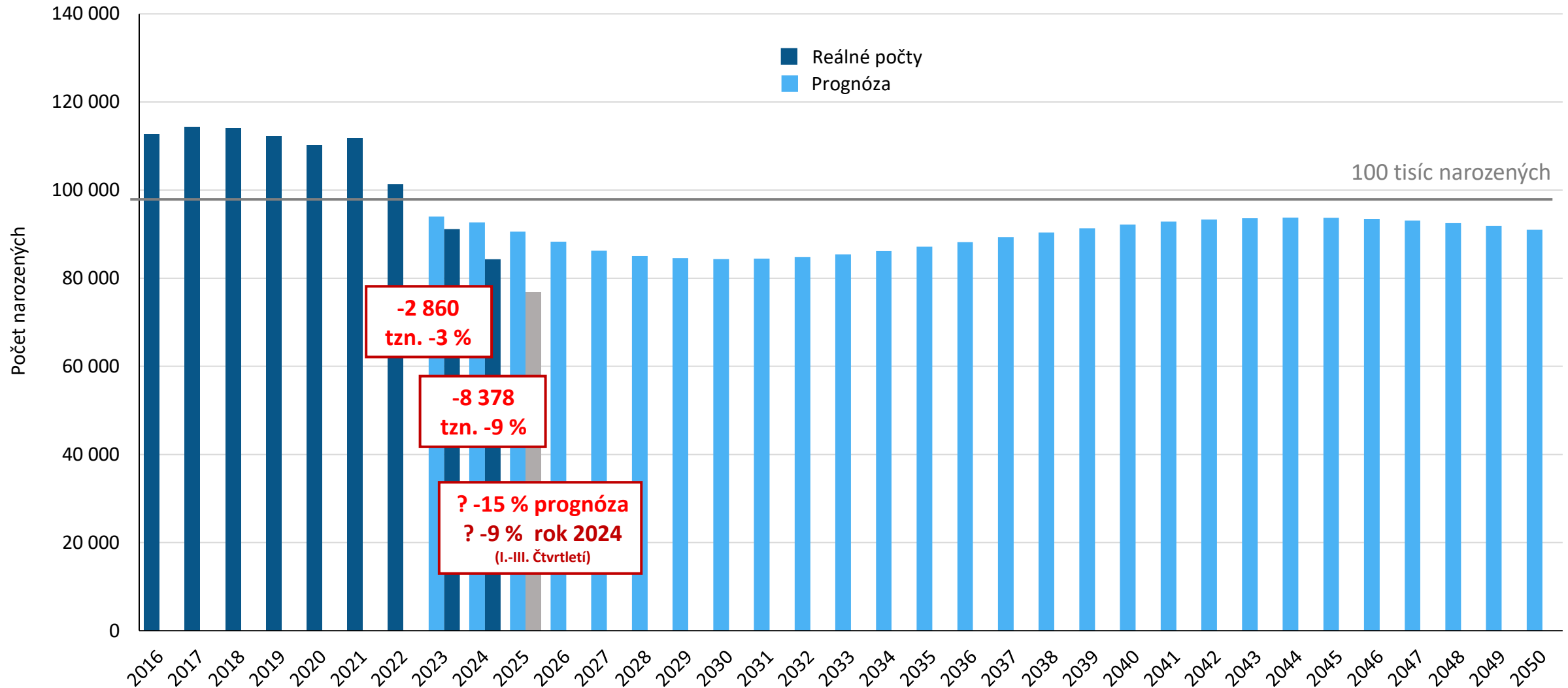
Střední varianta

Počet živě narozených v ČR a predikované počty od roku 2023 do roku 2050

Zdroj: ČSÚ - Projekce obyvatelstva České republiky - 2023 – 2100
Střední varianta bez zohlednění migrace

<https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-2023-2100>

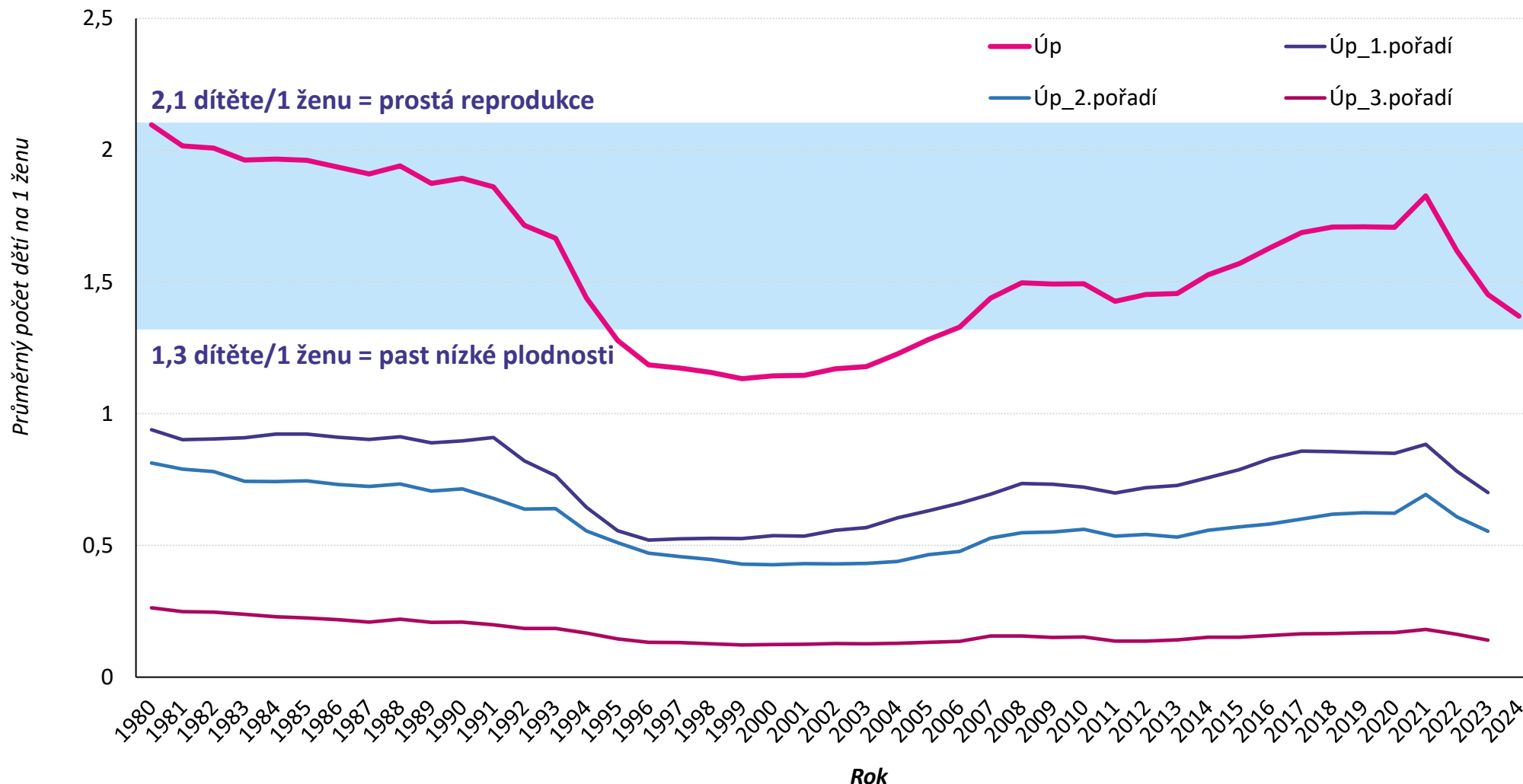

Úhrnná plodnost podle pořadí

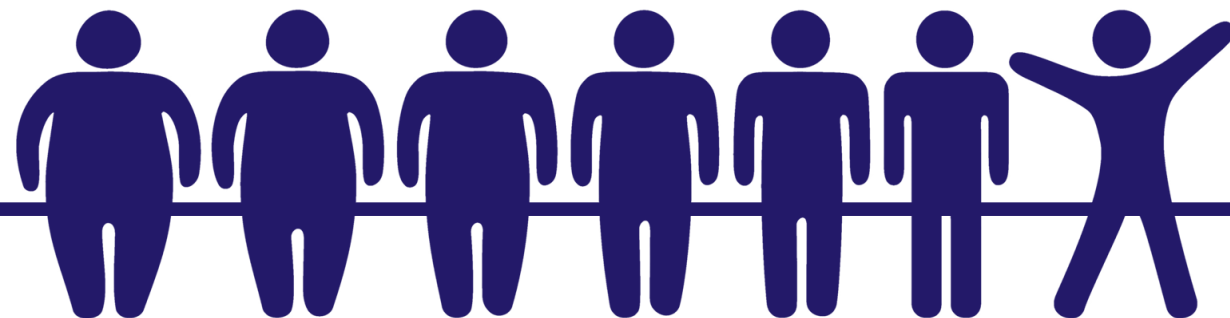
Zdroj: Zdroj: ČSÚ – Demografická příručka

2014–2024

Úhrnná plodnost = průměrný počet dětí na 1 ženu

Rok	Úhrnná plodnost
2014	1,53
2015	1,57
2016	1,63
2017	1,69
2018	1,71
2019	1,71
2020	1,71
2021	1,83
2022	1,62
2023	1,45
2024	1,37

Obezita v obecné populaci

BMI v populaci – dostupnost dat

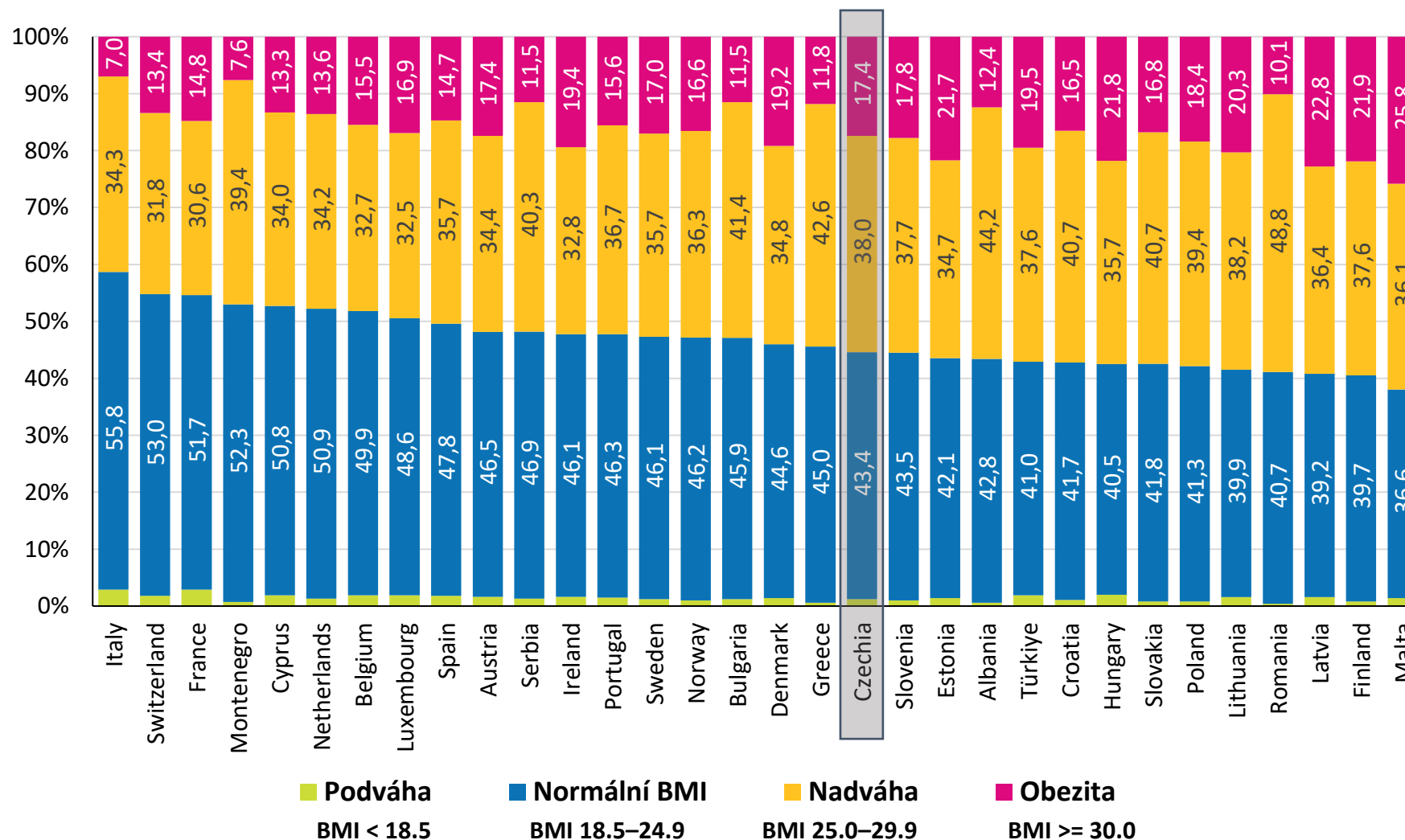
Evropská výběrová šetření

- Výběrové šetření Životní podmínky EU-SILC (European Union – Statistics on Income and Living Conditions)
 - Organizuje ČSÚ
 - Evropská data dostupná za r. 2022
- Výběrové šetření o zdraví EHIS (European Health Interview Survey)
 - koordinátorem šetření ÚZIS ČR, provádí ho ve spolupráci s ČSÚ
 - Poslední dostupná data 2019

Index tělesné hmotnosti v mezinárodním srovnání

Zdroj: EU-SILC 2022, dostupné na <https://ec.europa.eu/eurostat>

Poznámky: populace 16 let +

**Nadváha + Obezita
= 55,4 %**

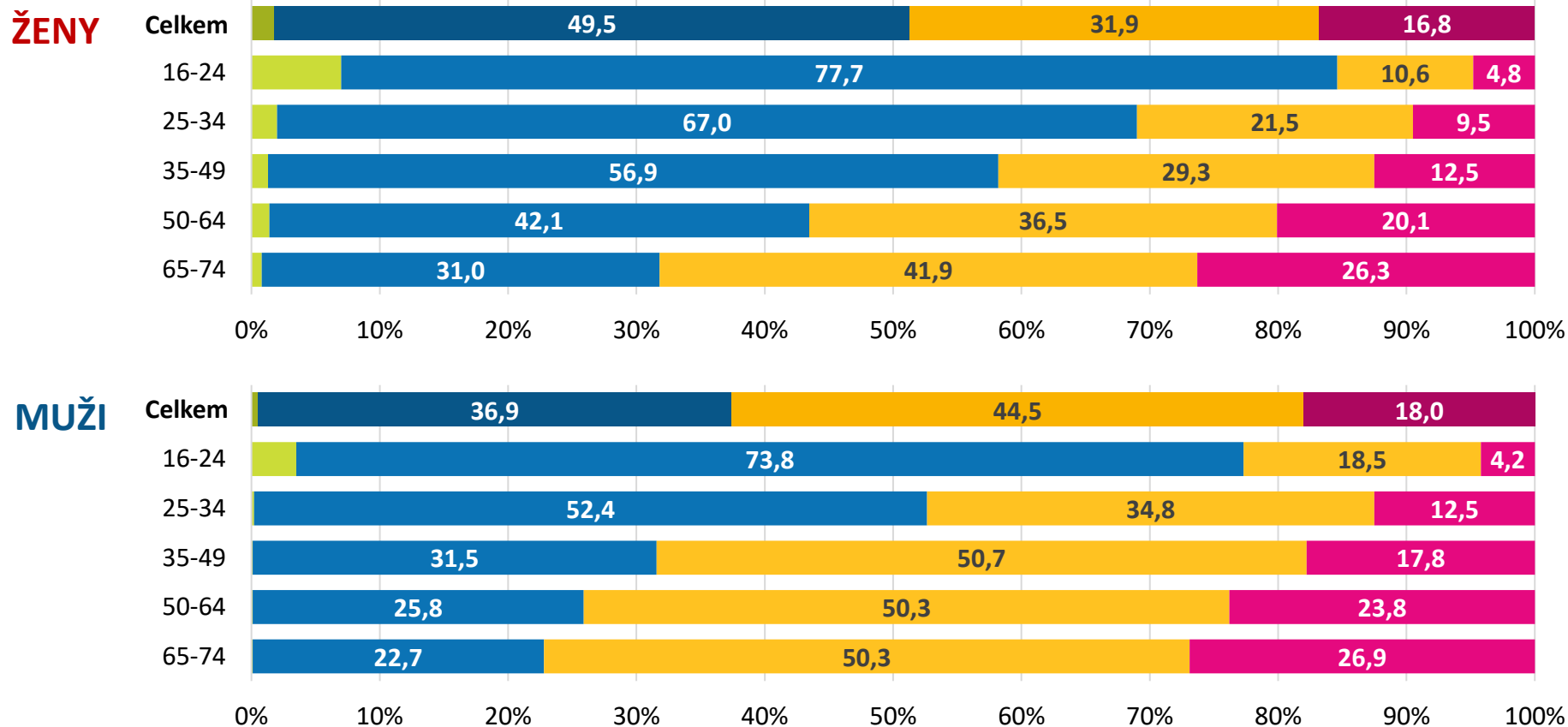
Podíl preoběžných až oběžných lidí v České republice je v rámci Evropy poměrně vysoký.

Tato problematika má negativní dopad na řadu dalších ukazatelů zdraví, nemocnost a neposlední řadě i na náklady českého zdravotnictví.

Index tělesné hmotnosti v ČR podle pohlaví a věku

Zdroj: EU-SILC 2022, dostupné na <https://ec.europa.eu/eurostat>

Poznámky: populace 16 let +

**Nadváha + Obezita
= 48,7 %**

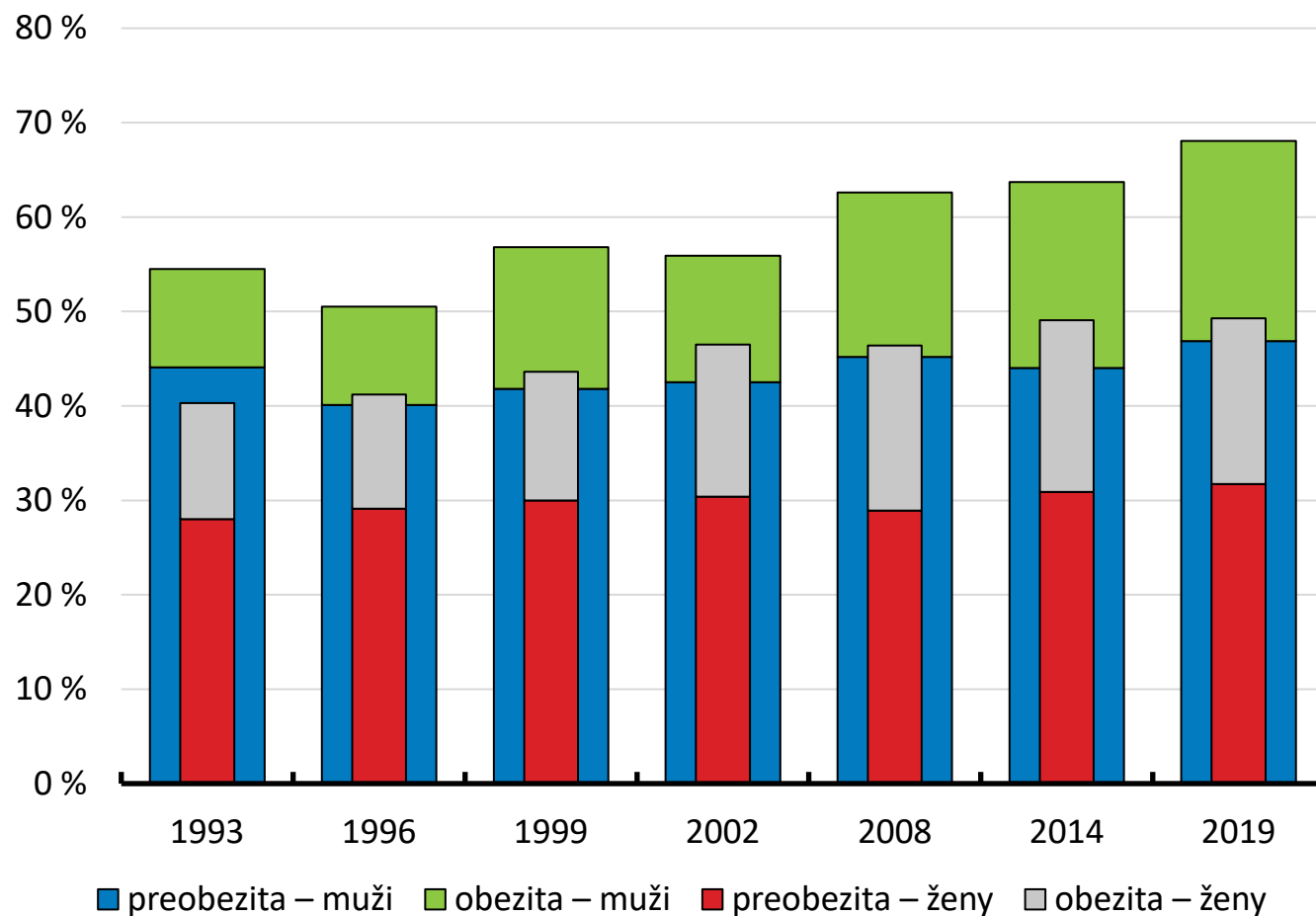
**Nadváha + Obezita
= 62,6 %**

- Podváha BMI < 18.5
- Normální BMI 18.5–24.9
- Nadváha BMI 25.0–29.9
- Obezita BMI ≥ 30.0

Změny v podílu obézních v čase v ČR

Zdroj: (E)HIS 1993 - 2019

Podíl osob dle BMI a pohlaví - ČR

Vysoký podíl preobézních až obézních lidí v České republice a jejich stoupající podíl v čase je jedním z významných problémů zdravotnictví. Dostupná data ukazují u tohoto rizikového faktoru na rostoucí trend v čase, a to zejména u mužů.

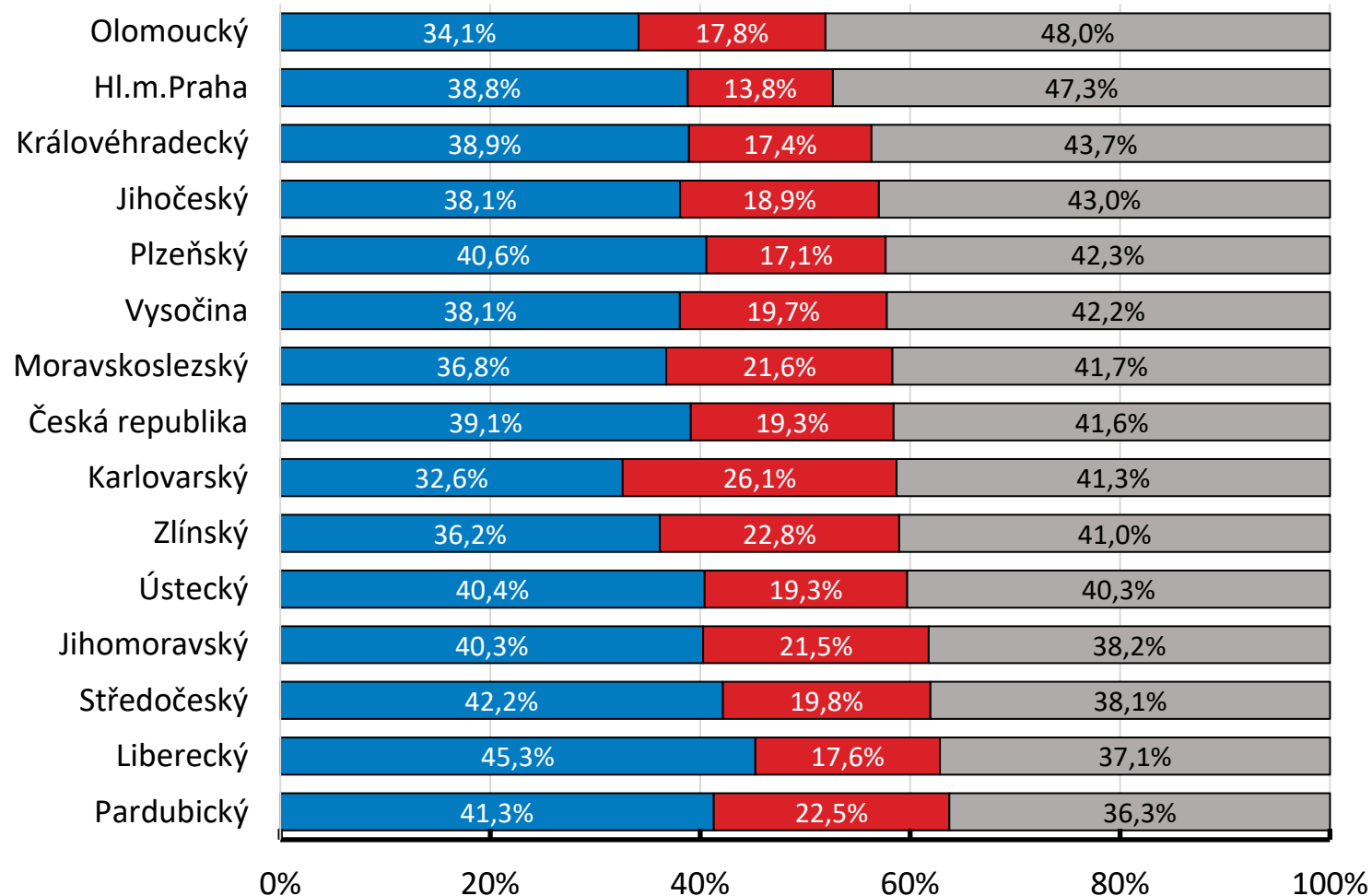
(Pouze roky s dostatečným N)

Index tělesné hmotnosti v regionálním srovnání

Zdroj: (E)HIS 1993 - 2019

BMI

■ Preobezita ■ Obezita ■ Ostatní

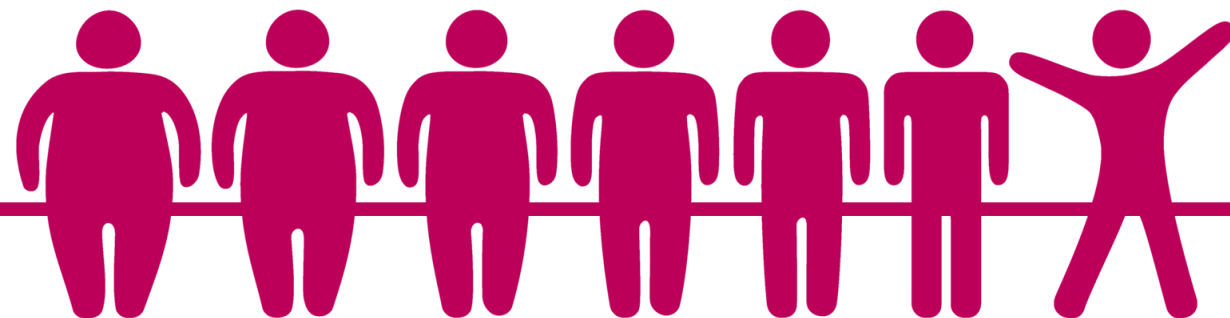

Podíl preobézních až obézních lidí v České republice je v rámci celé Evropské Unie jedním z nejvyšších. Tato problematika má negativní dopad na řadu dalších ukazatelů zdraví, nemocnost a neposlední řadě i na náklady českého zdravotnictví.

BMI v populaci – dostupnost dat

Národní data

- Národní registr preventivních a screeningových vyšetření
 - Modul Preventivní prohlídky
 - V průběhu roku 2026, automaticky z „AIS“
- Národní registr hrazených zdravotních služeb
 - Vykázaná zdravotní péče odborností obezitologie (pouze aktivně léčení pro obezitu)
- Národní registr reprodukčního zdraví
 - Modul Rodičky
 - r.2000–2015: Váhový přírůstek v průběhu těhotenství
 - r.2025 (od 1.4.2025): BMI v I. trimestru těhotenství, váhový přírůstek v průběhu těhotenství

Národní registr reprodukčního zdraví BMI rodiček

Rodičky v ČR podle BMI na začátku těhotenství

Předběžná 2025

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

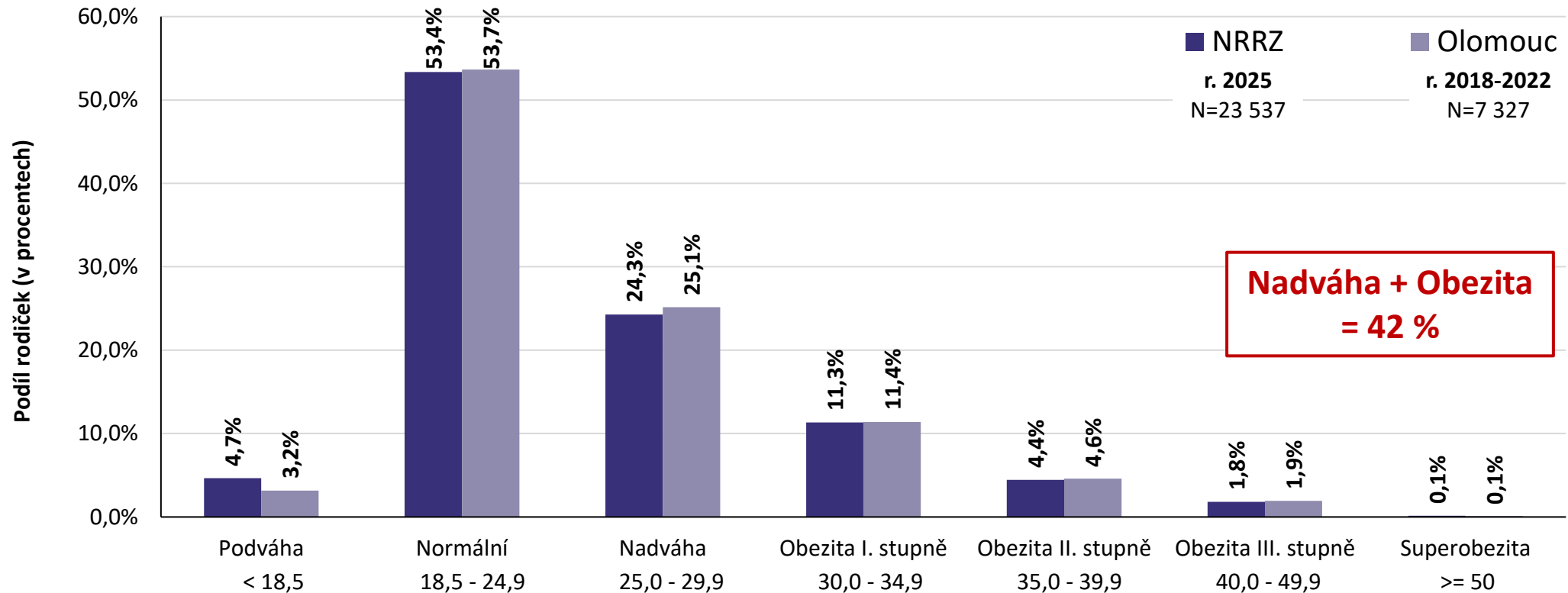
	BMI	Počet	Podíl v %
Podváha	< 18,5	1 095	4,7%
Normální/optimální váha	18,5 - 24,9	12 561	53,4%
Nadváha	25,0 - 29,9	5 713	24,3%
Obezita	>= 30,0	4 168	17,7%
Nadváha + Obezita	> 25,0	9 881	42,0%
BMI uvedeno celkem		23 537	55,9%
BMI neuvedeno		18 533	44,1%
Celkem		42 070	

! Pozor – Informace o BMI se sbírá v NRRZ od 1.4.2025. Data za rok 2025 jsou v tuto chvíli nekompletní.
Jedná se o první náhled na data!

Rodičky v ČR podle BMI – NRRZ vs. data Centra fetální medicíny Olomouc

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička; Centrum fetální medicíny Olomouc

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

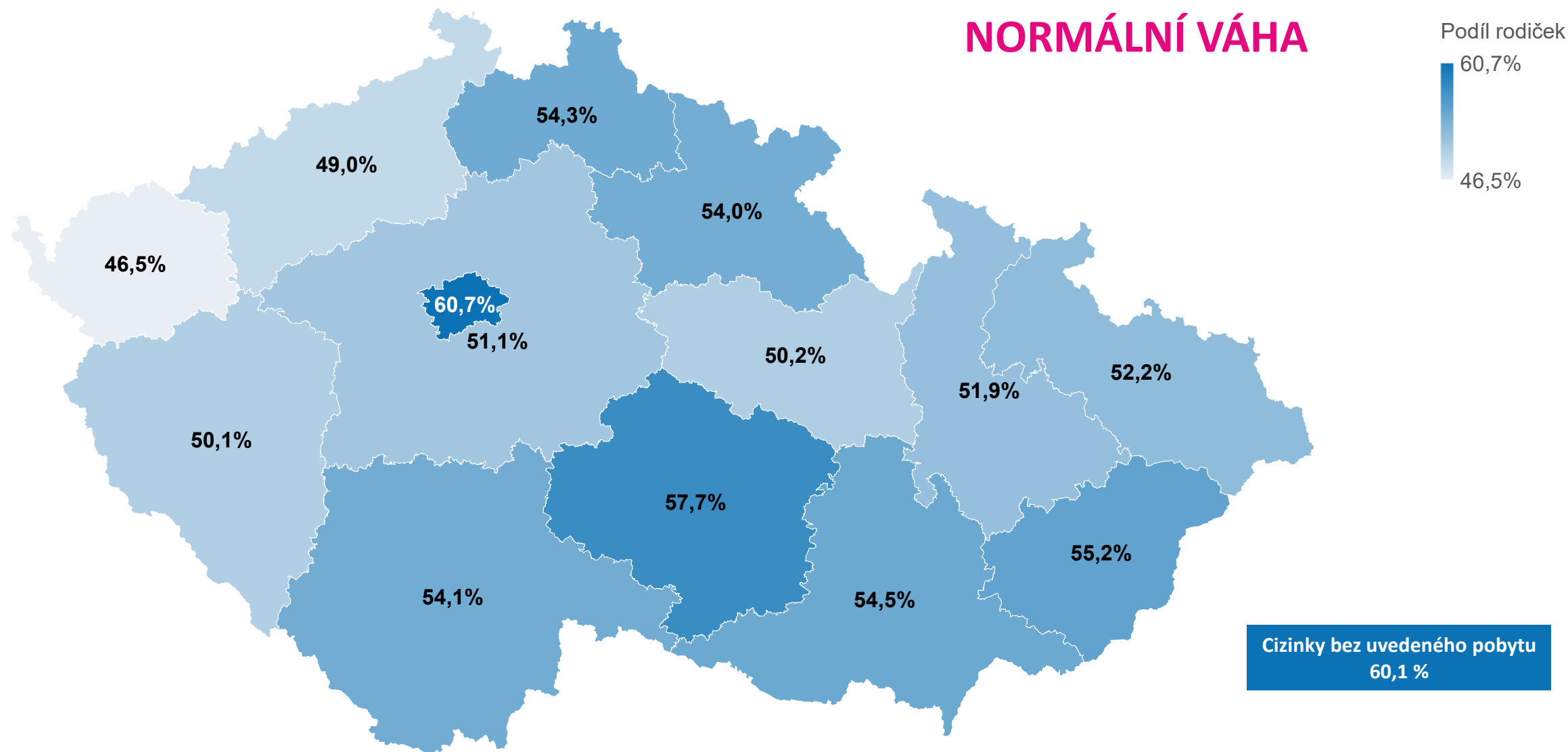
NRRZ	1 095	12 561	5 713	2 664	1 045	425	34
CFM Olomouc	231	3 931	1 842	835	337	142	9

Podíl rodiček s BMI 18,5–24,9 podle krajů bydliště

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Předběžná 2025

NORMÁLNÍ VÁHA

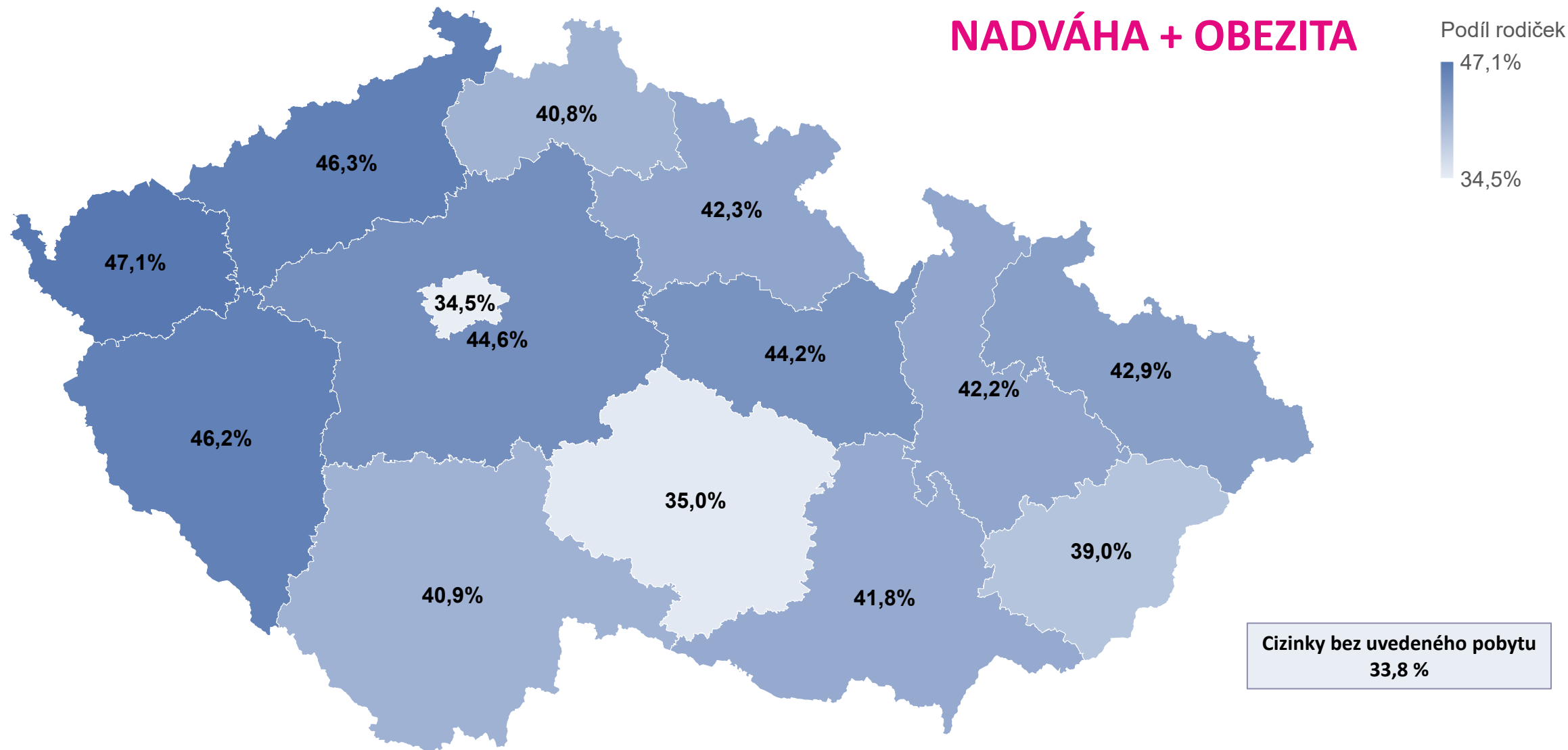

Podíl rodiček s BMI >=25 podle krajů bydliště

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Předběžná 2025

NADVÁHA + OBEZITA

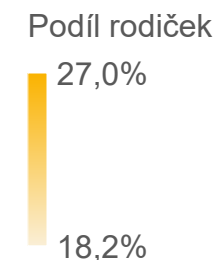
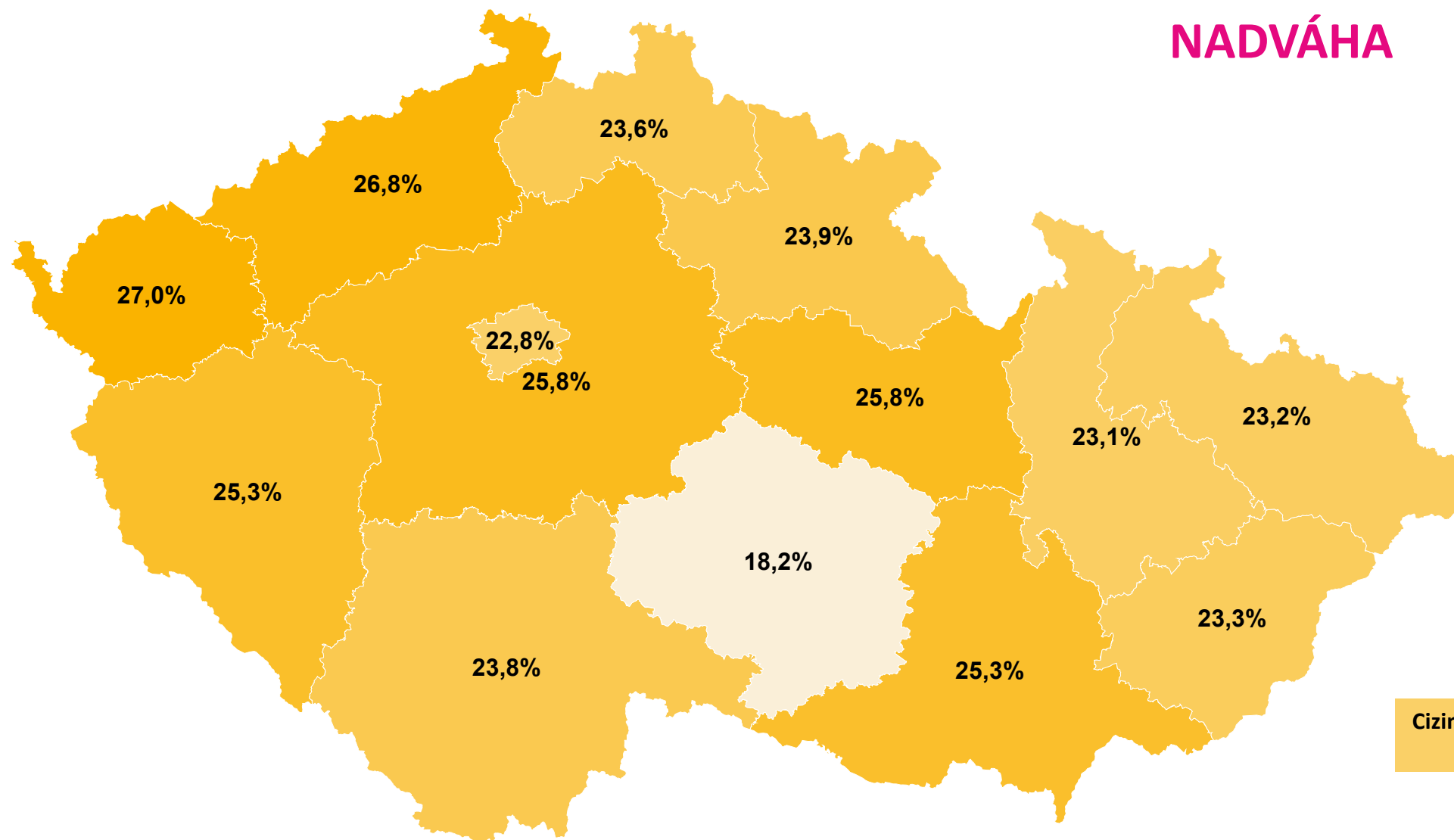

Podíl rodiček s BMI 25,0–29,9 podle krajů bydliště

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Předběžná 2025

NADVÁHA

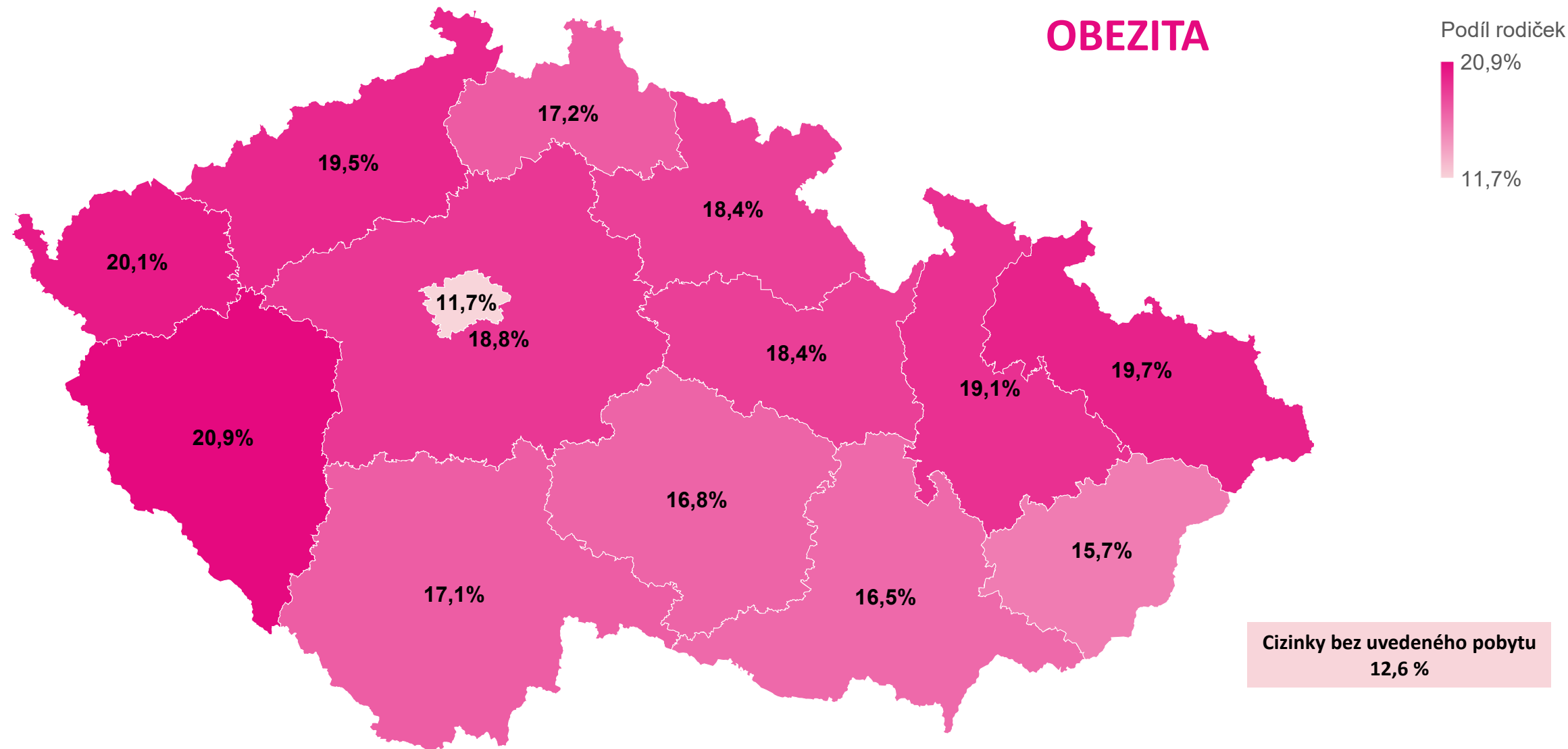
Cizinky bez uvedeného pobytu
21,1 %

Podíl rodiček s BMI >=30 podle krajů bydliště

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Předběžná 2025

OBEZITA

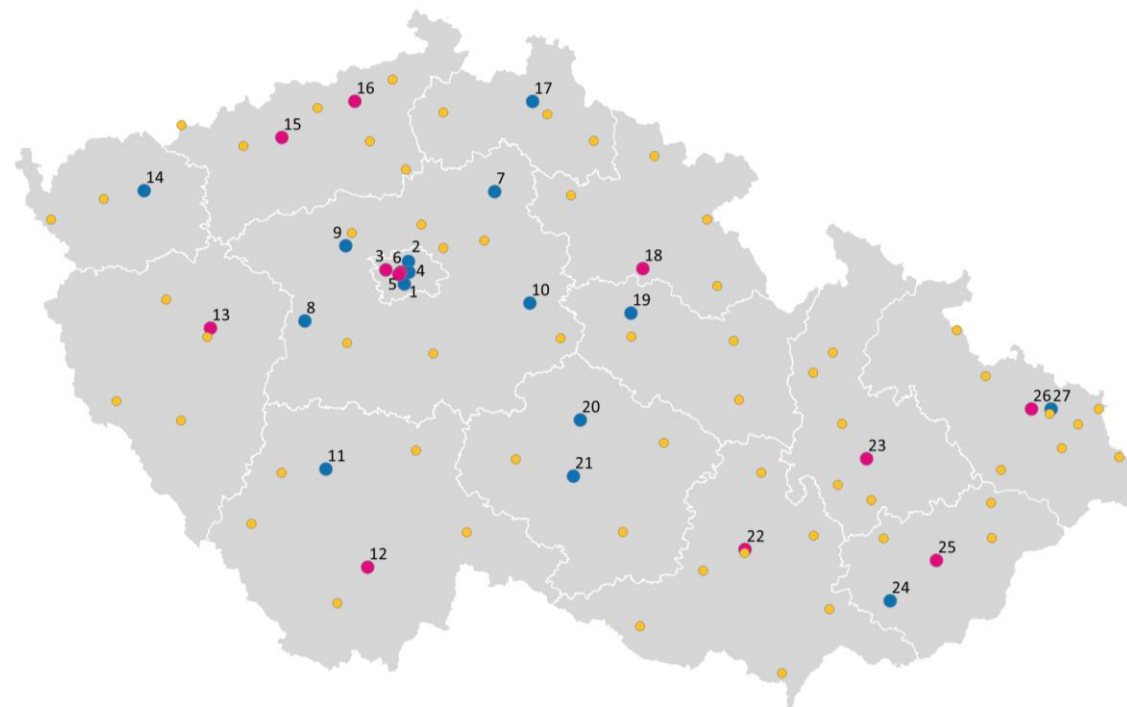
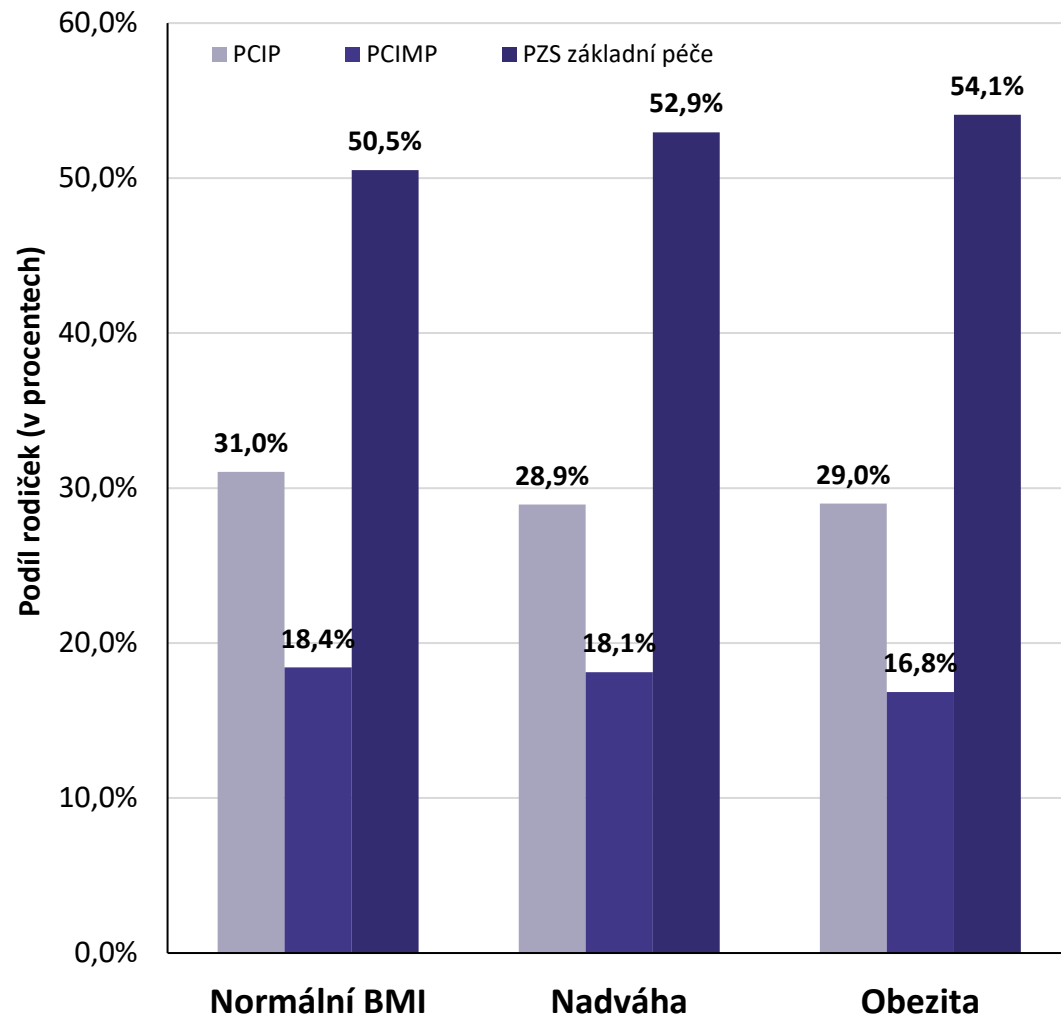

Rodičky v ČR podle typu PZS a BMI

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

Předběžná 2025

Typ PZS	Normální BMI	Nadváha	Obezita
PCIP	3 899	1 653	1 209
PCIMP	2 315	1 035	702
PZS základní péče	6 344	3 025	2 254
ČR celkem *	12 561	5 713	4 168

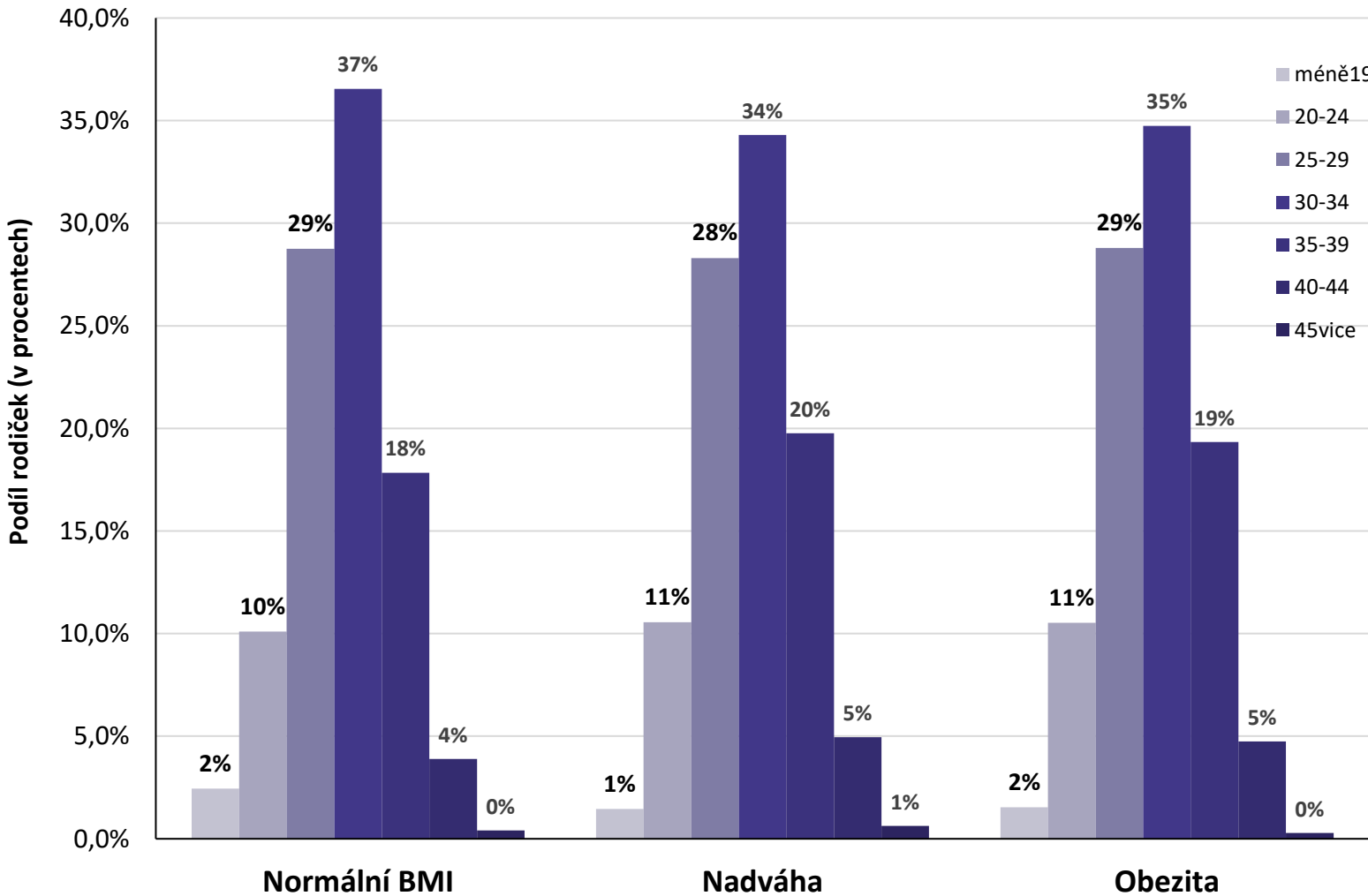
* vč. neudáno

Rodičky v ČR podle věku a BMI

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu2026

Předběžná 2025

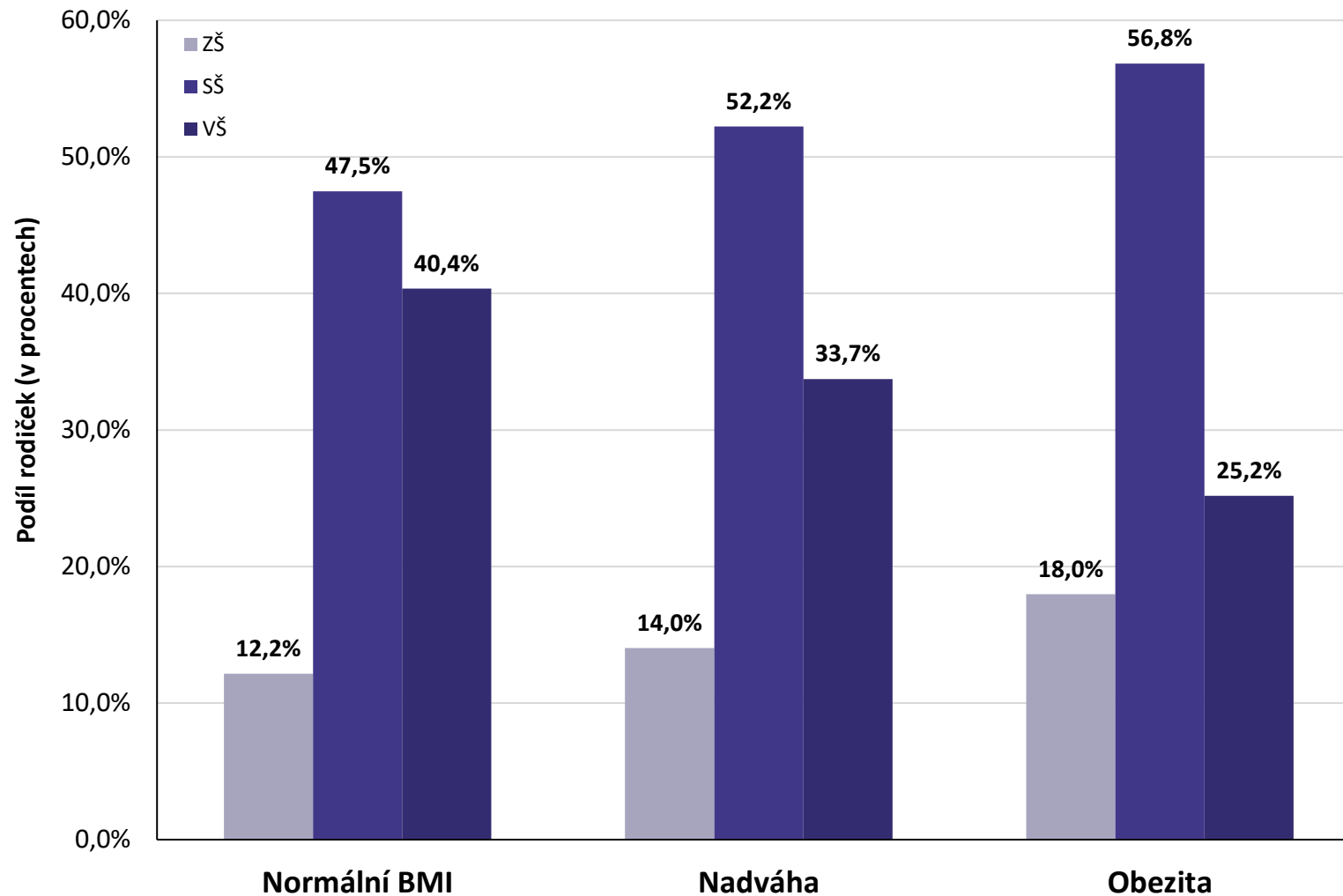
Věk	Normální BMI	Nadváha	Obezita
méně 19 let	307	83	64
20-24 let	1 269	603	439
25-29 let	3 611	1 617	1 200
30-34 let	4 591	1 960	1 448
35-39 let	2 241	1 129	806
40-44 let	489	283	198
45 let a více	51	36	12
Průměrný věk	31,0	31,4	30,6

Rodičky v ČR podle vzdělání a BMI

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

Předběžná 2025

Typ PZS	Normální BMI	Nadváha	Obezita
PCIP	1 204	641	613
PCIMP	4 703	2 384	1 938
PZS základní péče	3 997	1 540	859
ČR celkem *	12 561	5 713	4 168

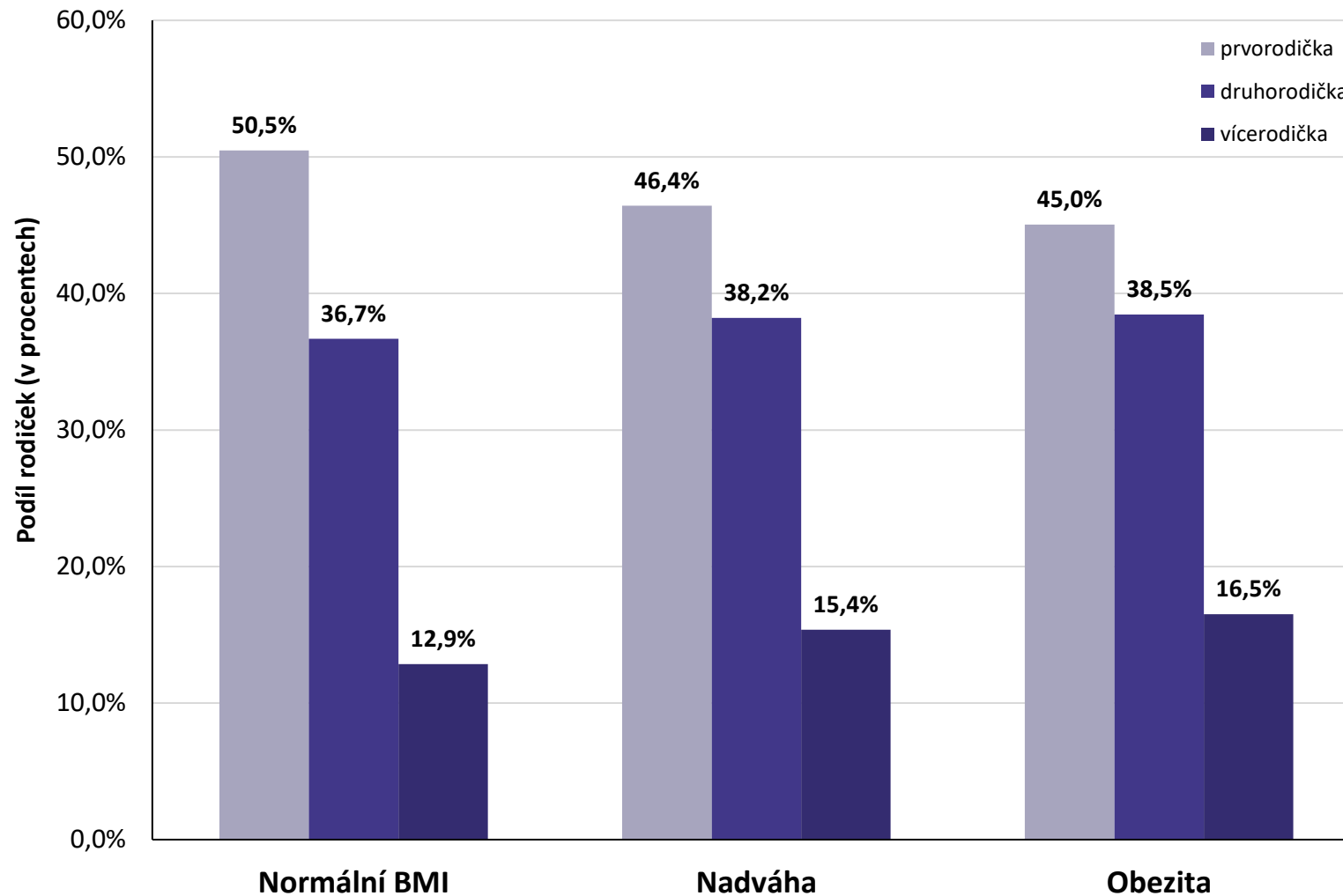
* vč. neudáno

Rodičky v ČR podle parity a BMI

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

Předběžná 2025

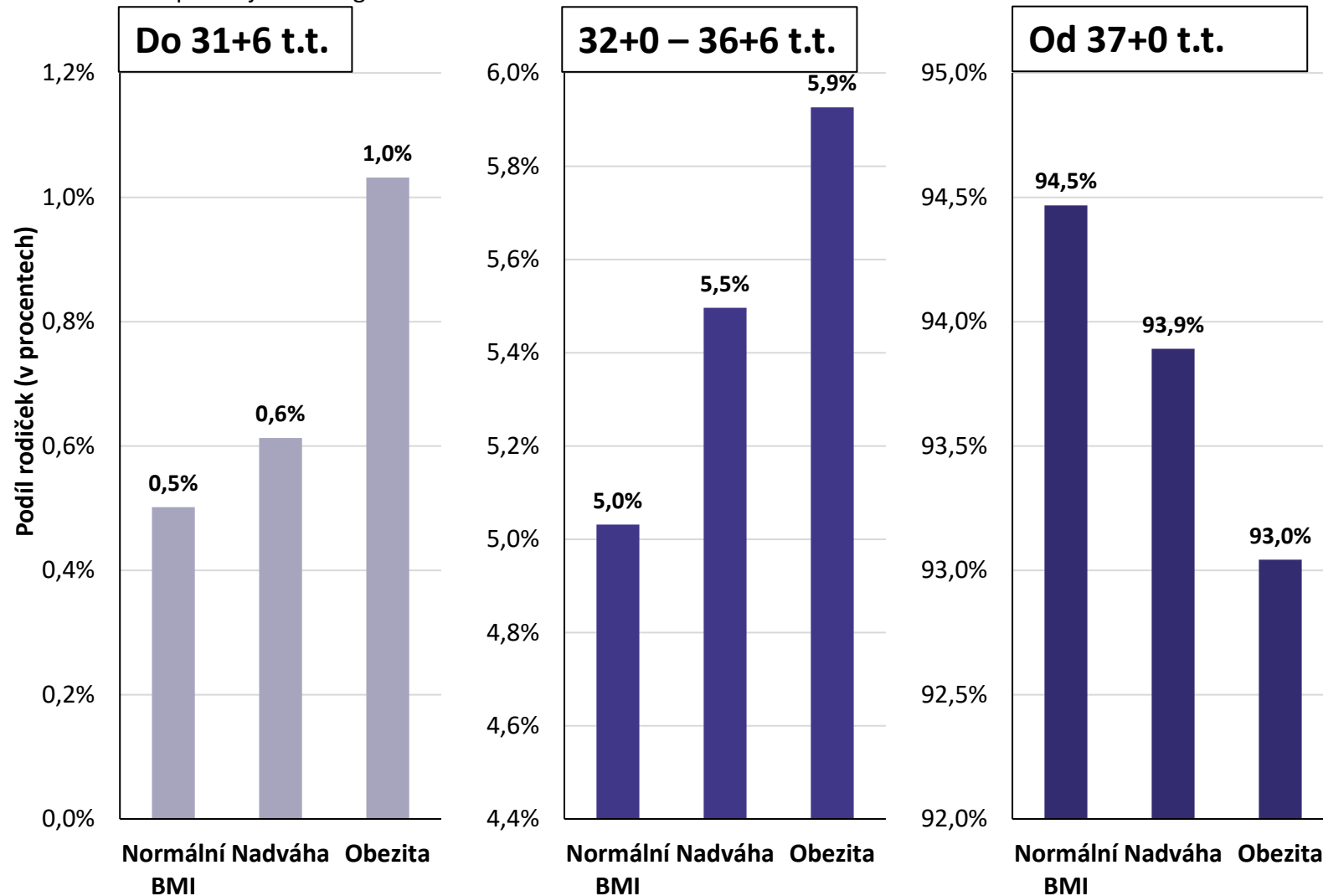
Typ PZS	Normální BMI	Nadváha	Obezita
prvorodička	6 339	2 652	1 877
druhorodička	4 607	2 183	1 603
vícero dička	1 615	878	688
ČR celkem	12 561	5 713	4 168

Rodičky v ČR podle gestačního stáří a BMI

Předběžná 2025

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

Typ PZS	Normální BMI	Nadváha	Obezita
do 31+6 t.t.	63	35	43
32+0–36+6 t.t.	632	314	247
od 37+0 t.t.	11 866	5 364	3 878
ČR celkem *	12 561	5 713	4 168

* vč. neudáno

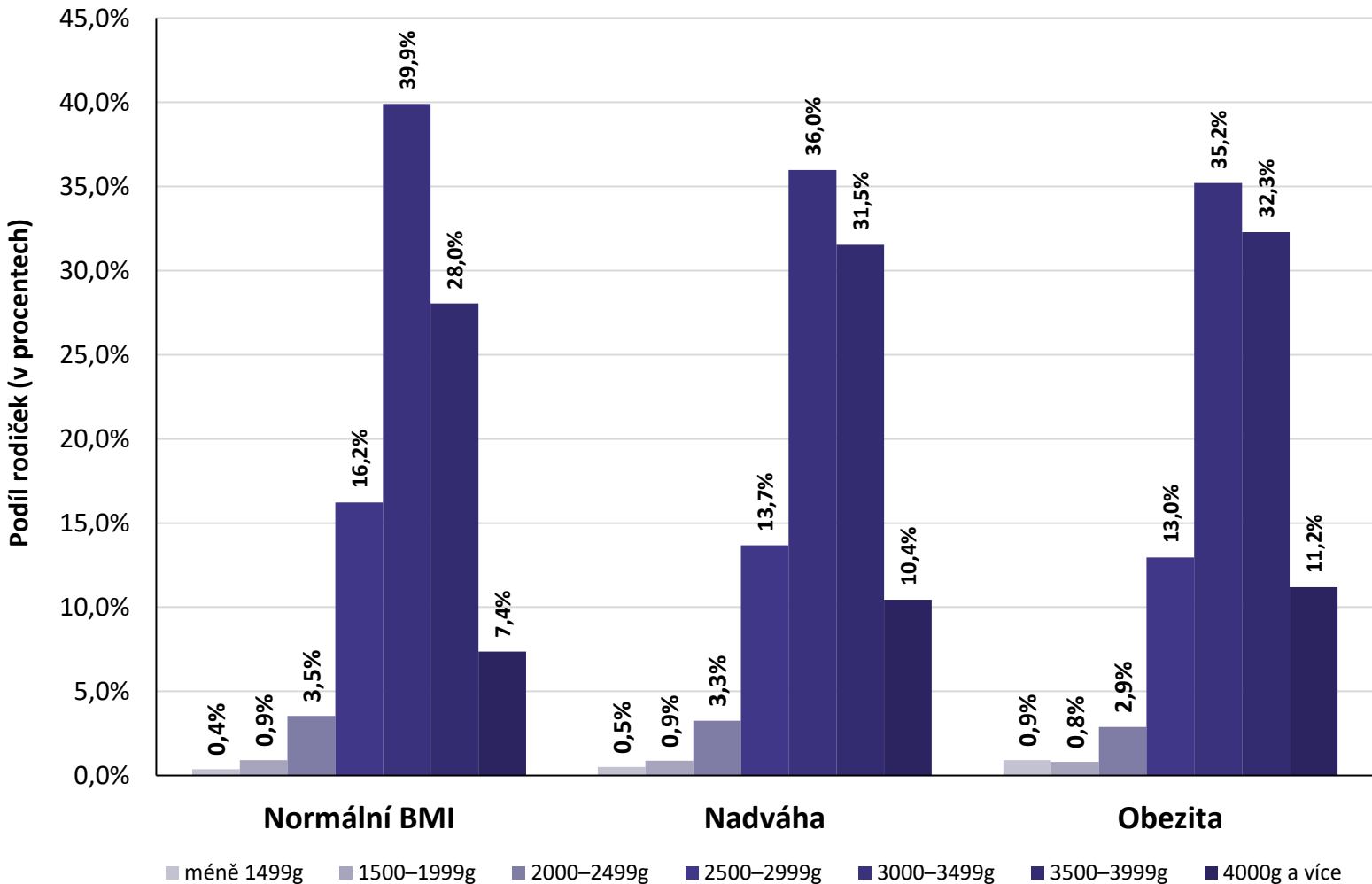
Výskyt předčasných porodů do týdne:

- **31+6 je 2x vyšší,**
- **v týdnu 32+0-36+6 asi 1,2x vyšší** u žen s obezitou než u žen s normálním BMI

Rodičky v ČR podle porodní hmotnosti dítěte a BMI

Předběžná 2025

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička
Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu2026

Věk	Normální BMI	Nadváha	Obezita
méně 1499g	48	29	38
1500–1999g	114	50	34
2000–2499g	445	186	120
2500–2999g	2 037	781	540
3000–3499g	5 011	2 055	1 467
3500–3999g	3 522	1 801	1 346
4000g a více	925	597	466
ČR celkem *	12 561	5 713	4 168

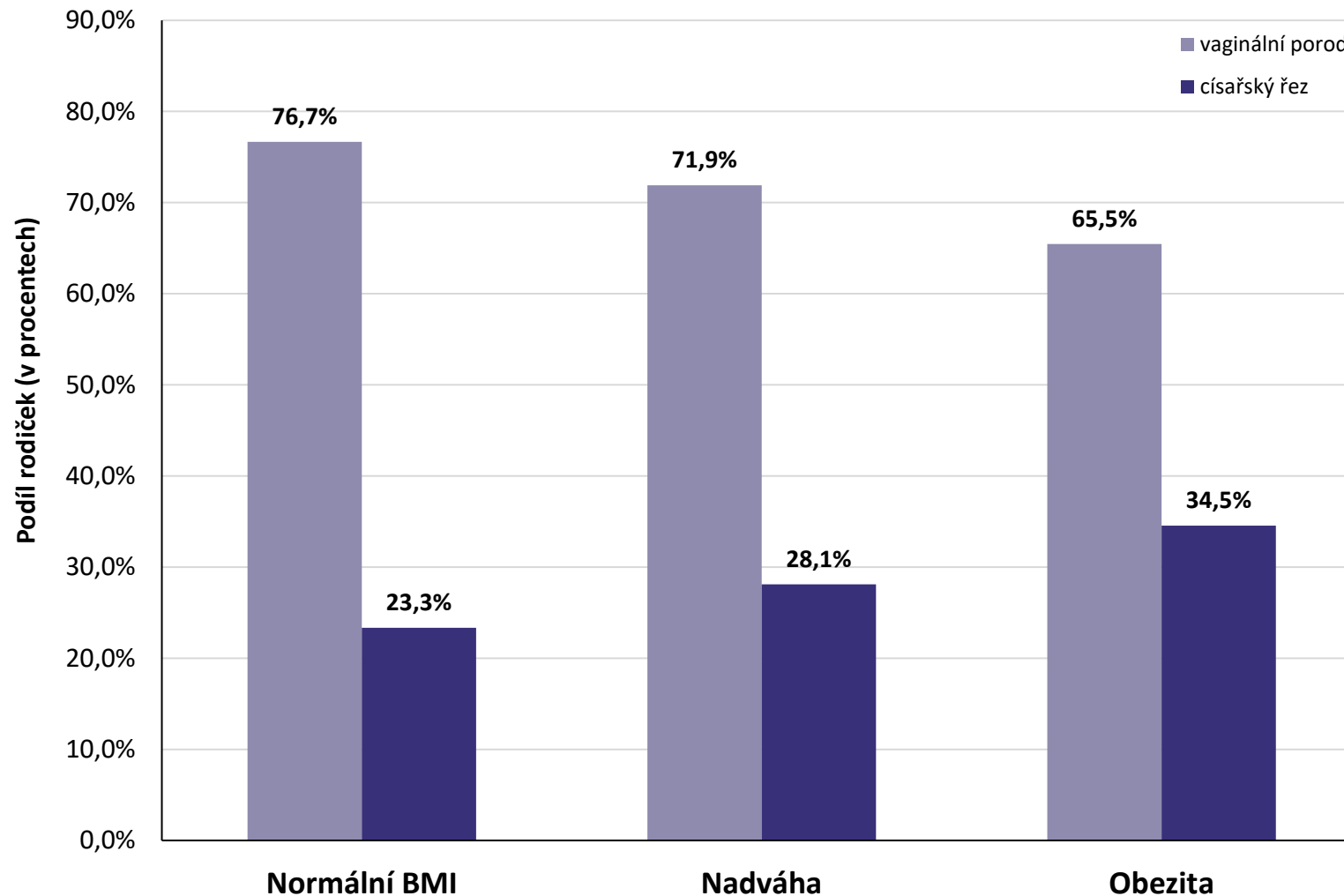
* vč. neudáno

Rodičky v ČR podle způsobu porodu a BMI

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

Předběžná 2025

Typ PZS	Normální BMI	Nadváha	Obezita
Vaginální porod	9 631	4 107	2 728
Císařský řez	2 930	1 606	1 440
ČR celkem	12 561	5 713	4 168

Četnost císařských řezů je:

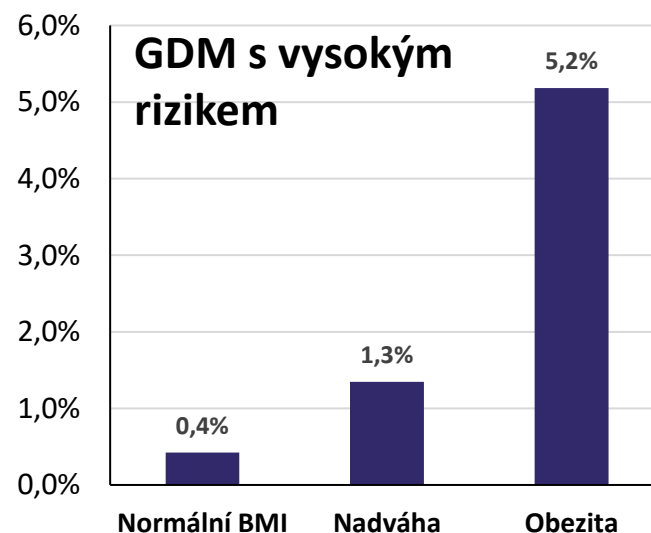
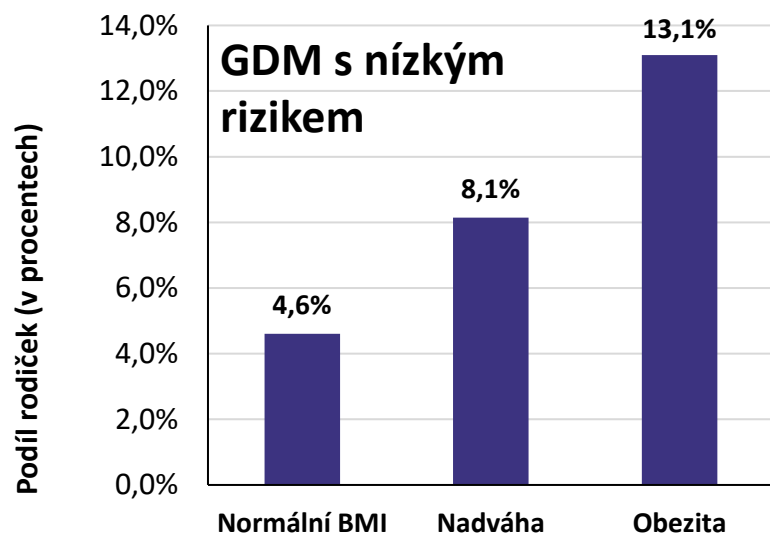
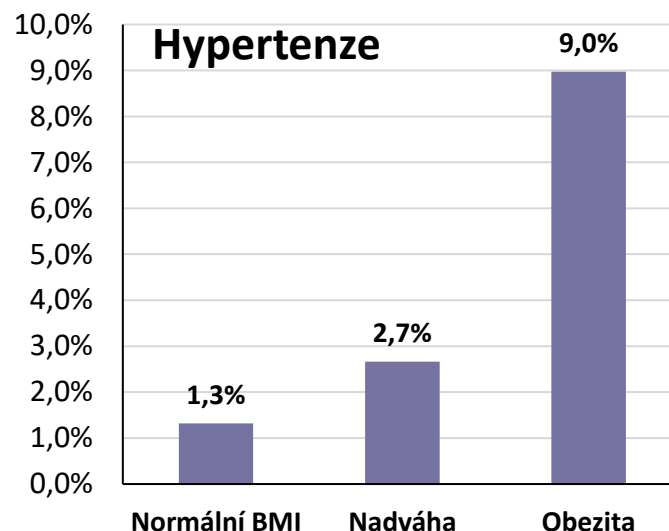
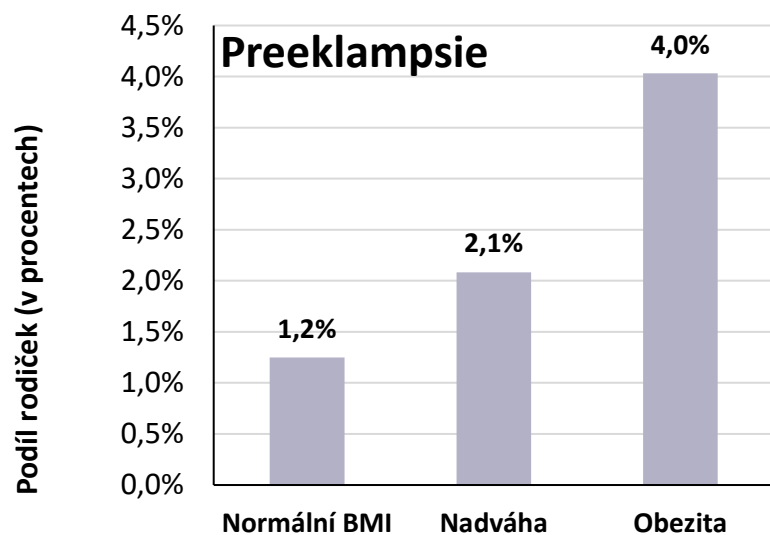
- **1,5x vyšší u žen s obezitou,**
 - **1,2x vyšší u žen s nadváhou**
- než u žen s normálním BMI

Vybrané komplikace v těhotenství u rodiček v ČR a BMI

Předběžná 2025

Zdroj: ÚZIS ČR – NRRZ – Rodička

Poznámka: data odpovídají stavu registru k 12. lednu 2026

Typ PZS	Normální BMI	Nadváha	Obezita
Preeklampsie	157	119	168
Hypertenze	166	152	374
GDM s nízkým rizikem	578	465	546
GDM s vysokým rizikem	53	77	216

Výskyt:

- Preeklampsie: **3,2x vyšší**,
 - Hypertenze: **6,8x vyšší**,
 - GDM s nízkým rizikem: **2,8x vyšší**,
 - GDM s vysokým rizikem: **12,3x vyšší**
- u žen s obezitou než u žen s normálním BMI

ZÁVĚREM

Nadváha + obezita

- 48,7 % žen
- 62,6 % mužů

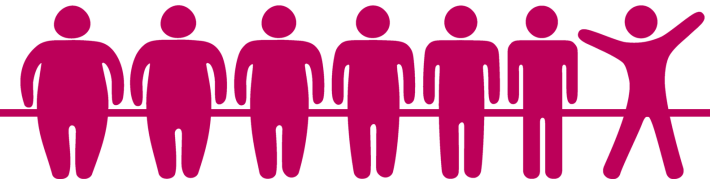
První předběžná data o BMI v I. trimestru těhotenství u rodiček – NRRZ (1.dubna 2025–30.9.2025)

- Normální BMI: 53,4 %, Nadváha: 24,3 %, Obezita: 17,7%
- **Nadváha + obezita: 42,0 %**

Nadváha a obezita **zvyšuje riziko:**

- Předčasného porodu (do 36+6 t.t.: 5,5 % Normální BMI, 6,1 % Nadváha, 7,0 % Obezita)
- Císařského řezu (23,3 % Normální BMI, 28,1 % Nadváha, 34,5 % Obezita)
- Závažných těhotenských komplikací
 - Preeklampsie (1,2 % Normální BMI, 2,1 % Nadváha, 4,0 % Obezita),
 - Hypertenze (1,3 % Normální BMI, 2,7 % Nadváha, 9,0 % Obezita),
 - GDM s nízkým rizikem (4,6 % Normální BMI, 8,1 % Nadváha, 13,1 % Obezita),
 - GDM s vysokým rizikem (0,4 % Normální BMI, 1,3 % Nadváha, 5,2 % Obezita).

Sběr dat je třeba dále rozvíjet, kvantifikovat vliv obezity, analyzovat vliv obezity na zdraví novorozenců a dětí v pozdějším věku.

NÁRODNÍ REGISTR REPRODUKČNÍHO ZDRAVÍ

nzip.cz

ZDRAVÍ2030

Děkuji za pozornost

www.nzip.cz/nrrz

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

